

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОГО
АВІАЦІЙНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

Збірник наукових праць

- ПЕДАГОГІКА
- ПСИХОЛОГІЯ

5(1)'2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОГО
АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Збірник наукових праць

ПЕДАГОГІКА
ПСИХОЛОГІЯ

ВИПУСК 5(1)

Київ 2014

Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр. – К. : НАУ, 2014. – Вип. 5(1). – 140 с.

Збірник містить наукові праці, у яких висвітлюються теоретико-методологічні та науково-практичні проблеми в галузі педагогіки та психології, що є актуальними на сучасному етапі розвитку психолого-педагогічних наук і відображають широкий спектр інтересів науковців.

Для наукових працівників у галузі психології та педагогіки, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів, а також широкого загалу педагогів та психологів різних ланок закладів освіти.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР – **Е. В. Лузік**, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти, завідувач кафедри педагогіки та психології професійної освіти Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР – **Л. В. Доценко**, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології професійної освіти Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Барановська Лілія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології професійної освіти Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету;

Бондаревська Євгенія Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Ростовського-на-Дону державного університету (Росія), Заслужений учитель Російської Федерації;

Бондарчук Олена Іванівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології управління Університету менеджменту освіти НАПН України;

Булгакова Наталія Борисівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології професійної освіти Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету;

Вентер Дьордь – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Педагогічного інституту ім. Д. Бешенеї (Угорщина). Член угорської академії наук, президент комітету педагогіки регіональної наукової організації академії, президент обласного комітету Угорської асоціації педагогів, член організації з проблем освіти в Європі;

Волошина Людмила Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки та психології Белгородського державного національного дослідного університету (Росія), Відмінник освіти РФ, Почесний працівник вищої професійної освіти, член-кореспондент Російської Академії природничих наук;

Вошінські Цезари – доктор педагогічних наук, професор, ректор Вищої лінгвістичної школи м. Ченстохова (Польща);

Євтух Микола Борисович – дійсний член НАПН України, академік-секретар Відділення педагогіки і психології вищої школи НАПН України, доктор педагогічних наук, професор;

Гудманян Артур Грантович – доктор філологічних наук, професор, в.о. директора Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету;

Зарубінська Ірина Борисівна – доктор педагогічних наук, доцент, проректор з міжнародних зв'язків Національного авіаційного університету;

Кулик Микола Сергійович – доктор технічних наук, професор, ректор Національного авіаційного університету, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України;

Карамушка Людмила Миколаївна – доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НА-ПН України, завідувач лабораторії організаційної психології Інституту психології ім. Г.С. Костюка, заслужений працівник освіти України, президент Української Асоціації організаційних психологів та психологів праці;

Просандеєва Людмила Євгеніївна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та психології професійної освіти Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету;

Петрашук Олена Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної англійської мови Інституту аеронавігації Національного авіаційного університету;

Надь Янош – доктор філософії (сільськогосподарські науки), доктор академічних наук, ректор Дебреценського аграрного університету (Угорщина);

Сергеєнкова Оксана Павлівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Серий Андрій Вікторович – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри соціальної психології та психосоціальних технологій Кемеровського державного гуманітарного університету (Росія);

Сліва Міхал – доктор політичних наук, професор, ректор Краківської педагогічної академії ім. Комісії Едукації Народової (Польща). Почесний доктор Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова;

Тепнадзе Серго Амбросович – доктор технічних наук, професор, ректор Грузинського авіаційного університету (Грузія);

Фурманов Ігор Олександрович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Білоруського державного університету (Білорусія);

Харченко Володимир Петрович – доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету, Лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України;

Яницький Михайло Сергійович – доктор психологічних наук, професор, декан соціально-психологічного факультету, завідувач кафедри соціальної психології та психосоціальних технологій Кемеровського державного гуманітарного університету (Росія);

Янчук Володимир Олександрович – доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології, соціальної та виховної роботи Академії післядипломної освіти Республіки Беларусь (Білорусія).

*Рекомендовано до друку вченою радою Національного авіаційного університету
(протокол № 11 від 17 червня 2014 р.).*

Зареєстровано

Міністерством юстиції України.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 13512-2396Р від 26.12.2007 р.

Адреса редакції:

03680, Київ-58, проспект Космонавта Комарова, 1.
Тел. (044)406-77-68, (044)406-75-40

ЗМІСТ

Абсалямова Я. В. Основні етапи професійної самореалізації викладача вищого навчального закладу	6
Бакало О. М. Структура і компоненти адаптованості іноземних студентів до навчання у вищих технічних навчальних закладах.....	9
Барановська Л. В. Барановський М. М. Концептуальний аспект навчання дорослих в системі вищої освіти України	14
Білоус Н. П. Формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх перекладачів авіаційної галузі як педагогічна проблема	20
Богославець Л. П. Використання електронного підручника в модульному середовищі університету	24
Бірілло І. В. Інформатика та комп'ютерне моделювання у процесі підготовки майбутніх архітекторів	27
Булгакова Н. Б., Довгодько Т. І. Регіонально-психологічні особливості іноземних студентів підготовчих факультетів	31
Vasylyshyna N. M. Master of effective business communication writing skills by future international relations professionals .	36
Гаврутенко Л. А. Організаційно-педагогічні умови формування професійних умінь майбутніх спеціалістів економічного профілю у ВНЗ I-II рівня акредитації.....	40
Головацька Ю. Б. Форми і засоби навчання магістрів перекладу у ВНЗ Канади	45
Добротвор О. В. Проблеми створення нового покоління стандартів вищої освіти.....	51
Zharova H. V. Information competence of future radioengineers in the process of professional training	57
Заслужена А. А. Особливості підготовки магістра з англійської мови в університетах швейцарської конфедерації...	62
Котикова О. М. Репертуар професійних ролей соціального працівника.....	65
Крисак Л. В. Зміст навчання англійського професійно орієнтованого діалогічного мовлення майбутніх лікарів.....	70
Ладозубець Н. В., Марченко О. Г. До питання професійної підготовки льотного складу цивільної та військової авіації.....	75
Лузік Е. В. Філософсько-освітній потенціал синергетики як основи формування планетарного мислення майбутніх фахівців ВТНЗ	80
Оксенюк І. Л. Порівняльний аналіз професійної підготовки майбутніх фахівців з управління проектами в технічних вищих школах України та закордоном.....	86
Оргєєва С. В. Компетентність та компетенції студентів-майбутніх авіадиспетчерів щодо здоров'язбереження у професійній діяльності.....	91
Осипенко О. Ю. Інноваційні технології навчання у вищій школі.....	98

<i>Погоріла С. Г.</i>	
Основні шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх магістрів з економіки і підприємництва у ВНЗ.....	102
<i>Помиткіна Л. В.</i>	
Стратегічні рішення студентської молоді: визначення власної життєвої позиції.....	106
<i>Рахманов В. О.</i>	
Використання освітньо-інформаційного середовища у процесі вивчення гуманітарних дисциплін .	113
<i>Сауєнко Т. V.</i>	
Theoretical and methodological basis of environmental training at higher education institutions	117
<i>Ставицька І. В.</i>	
Компоненти, критерії та рівні сформованості іншомовної компетентності магістрантів машинобудівних спеціальностей	120
<i>Старинець О. А.</i>	
Використання мультимедійних презентацій у викладанні курсу «лінгвокраїнознавство в туристичному бізнесі»	125
<i>Хоменко-Семенова Л. О.</i>	
Критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх соціальних працівників до використання інтерактивних технологій у професійній діяльності	129
<i>Циганій С. О.</i>	
Формування культури професійно-правового спілкування в майбутніх юристів у процесі фахової підготовки як педагогічна проблема	132

6. Болотова М. А. Оценка состояния профессионального здоровья авиадиспетчеров [Электронный ресурс] / М. А. Болотова, В. В. Купин, М. В. Петрова // Вестник психотерапии. – 2007. – Режим доступа: <http://www.vash-psiholog.info/psihoterapiya/16967-ocenka-sostoyaniya-professionalnogo-zdorovya-aviadispatcherov.html>

7. Валева Д. Р. Коррекция адаптационных возможностей при профессиональной деятельности в экстремальных условиях: дис. канд. мед. наук: 14.00.25 / Валева Дина Ренатовна. – М., 2007. – 125 с.

8. Ворона А. А. Оценка и коррекция функционального состояния организма авиационных специалистов, работающих с видеодисплейными терминалами: Воен.-мед. журн. / А. А. Ворона, О. Л. Головина. – М., 2000. – №5. – С. 321.

9. Пишинов Г. Ю. Порівняльна характеристика умов і характеру праці та стану здоров'я авіадиспетчерів та інженерно-технічного персоналу з забезпечення керування повітряним рухом / Г. Ю. Пишинов // Довкілля та здоров'я. – К., 2009. – № 2. – С. 48–52.

10. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра галузь знань 0701 «Транспорт і транспортна інфраструктура» напрям підготовки 070102 «Аеронавігація» кваліфікації 3143 «Пілот (другий пілот)», 3144 «Диспетчер обслуговування повітряного руху», 3152 «Інженер з безпеки руху» / Кол. авт. за заг. керівн. В. П. Харченко. – К. : НАУ, 2009. – 49 с.

11. Виленский М. Я. Здоровье как ценность профессиональной подготовки специалиста в вузе: Проблемы университетского образования. Технологическое образование на современном этапе: проблемы, тенденции, перспективы // материалы Международной научно-практической конференции. Т. 2 / М. Я. Виленский. – Тольятти: ТГУ, 2010. – С. 254–256.

12. Кардашевский А. И. Формирование профессиональных здоровьесберегающих компетенций у студентов-будущих операторов сложных технических систем: дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Кардашевский Алексей Иванович. – Самара, 2011. – 180 с.

С. В. Оржева

Компетентность и компетенции студентов-будущих авиадиспетчеров для здоровьесбережения в профессиональной деятельности

В статье раскрываются особенности профессиональной деятельности авиадиспетчера: профессиограмма, профессионально важные качества и их значимость. Определены основные здоровьесберегающие компетенции будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: авиадиспетчер, профессиограмма, профессионально важные качества, компетентность, здоровьесберегающие компетенции.

S. Orgeeva

Competence of students-future air traffic controllers as to their health protection in professional activity

The article highlights the peculiarities of professional activity of air traffic controllers such as: profессиogram, important professional skills and their importance. Main health-protecting competencies of future professional activity are defined.

Key words: air traffic controller, profессиogram, important professional skills, competence, health-protecting competencies.

УДК 378.14 : 504 (043)

О. Ю. Оспенко

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Розглянуто підходи до формування сучасних інноваційних технологій підготовки у вищій школі і проаналізовано ефективність і креативність діючої системи вищої технічної освіти.

Ключові слова: екологічна освіта, екологічна підготовка фахівців, технологічна освіта у вищій школі.

Постановка проблем. Порівняно нещодавно встановлено асиметрію півкуль головного мозку – явище латералізації (Р. Сперрі, Нобелівська премія 1981 р.). Функція правої півкулі - невербальна комунікація, образи, фігури, інтуїція; ліва – лінгвістичні операції, числа, логіка, аналіз. Встановлено, що

мозок працює як інтегративне ціле, виконуючи ті чи інші завдання, спільно з нейронними структурами лівої і правої півкулі, але у процесі навчання навантажується повною мірою лише одна, в основному, ліва півкуля, відповідальна за аналіз, логіку. Можливості й резерви правої півкулі використовуються мало [6].

Мета роботи – розглянути підходи до формування сучасних інноваційних технологій навчання у вищій школі, що враховували б збалансовану діяльність головного мозку, тобто цілісне мислення, та значно підвищили ефективність і креативність діючої системи підготовки майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Традиційно сформований тип лівопівкульного логічного мислення переважає у сучасному навчальному процесі [3]. Він є грубим порушенням природних можливостей роботи головного мозку. Прогресивні технології, як екологічні, біотехнологічні способи навчання, можуть бути розроблені на базі пропорційного навантаження логічної та інтуїтивно-образної функцій мозку, тобто завдяки формуванню цілісної свідомості слухача.

Американські нейрофізіологи під керівництвом К. Уоллса [4], досліджуючи роботу мозку у релаксації, виявили, що коли він у глибокому спокої, його діяльність характеризується впорядкованістю усіх центрів: електрична активність когерентна. Виникає явище хвильової узгодженості мозку: передньої й задньої частин; правої й лівої півкулі; кори й підкірки. Під час релаксації включається унікальний природний механізм - процес самоорганізації, самовпорядкування у організмі та психіці на всіх рівнях - від клітинного до системного. Скажімо, під час молитви людський мозок працює із частотою 7,8 Гц, тобто у ритмі з магнітним полем Землі.

Під час енцефалографічного дослідження у мозку реєструються альфа-, бета-, тета- і дельта-ритми. Альфа-хвилі мають низький частотний діапазон 7–12 Гц, середню амплітуду, високий електричний потенціал 50 mV. Вони були відкриті у 1908 р австрійським фізиком Г. Бергером і характеризують здатність мозку до творчості, розширеного сприйняття, абстрактного мислення. Тета-хвилям властива низька частота 4–8 Гц і амплітуда, високий потенціал 100–150 mV. Цей діапазон сприяє глибокій релаксації головного мозку, станам напівдрімоти, швидкого сну. Такі ритми домінують під час повного засвоєння інформації, інтуїції, підсилюють здатність до навчання, послаблюють стрес, розвивають пам'ять.

Ідеально врівноважений стан свідомості спостерігається на межі між альфа- і тета-ритмами при частоті 7,8 Гц. Це частота гармонії лівої й правої півкулі головного мозку, багатоканального сприйняття інформації. Вона відповідає резонансній частоті Шумана 7,5–7,8 Гц – оптимальній вібрації життя на планеті (відкрита німецьким дослідником Шуманом у 1949 р.). Магнітне поле Землі пульсує саме у цьому діапазоні і через це здоров'я людей пов'язане з геофізичним станом планети. У такому режимі центральна нервова система скорочує потік вхідних даних від периферії, обмежує чутливу інформацію, захищає від сенсорних перевантажень, стресу, фізичних подразників. Мозок звільняється від надлишкового потоку зовнішньої інформації, розширює свої функціональні можливості, активізує резервні зони, працює на повну потужність.

Багато культур і релігій світу використовують природні й штучні методи досягнення врівноваженого стану. У більшості сучасних людей активність альфа- і тета-хвиль знижена, тому що домінує бета-ритм, який постійно здійснює моніторинг навколишнього середовища. Втоmlений від бета-стану мозок увечері впадає в глибокий сон – дельта-діапазон, відбувається перемикання з бета- на дельта-ритм і мозку надається можливість працювати на альфа- й тета-частотах. Осяяння, творче нахнення, вирішення складних завдань, несподівані рішення можливі, коли мозок генерує більше альфа- і тета-хвиль. Механізм геніальності полягає в умінні входити в альфа-тета ритм. Талановита людина інтуїтивно налаштовує свій мозок на потрібний діапазон, а природне довкілля стимулює альфа-тета хвилі.

Вклад основного матеріалу. Сучасні освітні технології, як правило, використовують подачу інформації на бета-частотах у діапазоні 13–40 Гц із електричним потенціалом 20 mV. Методика, розроблена академіком РАПН Н.В. Масловою [5], пропонує використовувати подачу інформації на основі альфа-ритмів головного мозку, а також включати увесь діапазон хвиль: альфа-, тета-, і бета-ритми, застосовуючи два режими роботи: активність і релаксацію. Синхронізація усіх центрів головного мозку сприяє гармонізації свідомості, тіла. Н. В. Маслової обґрунтувала концепцію інноваційної технології навчання, що базується на досягненнях у галузі педагогіки, психології, філософії, біології, фізіології, нейрофізіології, квантової фізики. Вона одержала назву «**ноосферна освіта**», на нашу думку, термін досить сміливий, але похвально, що росіяни активно працюють у напрямку розробок прогресивних методів освіти, які коректніше було б назвати **екологічними або біотехнологічними**. Елементи цих

способів навчання не порушують біоритмів, орієнтовані на формування цілісного мислення, розкриття творчого ресурсу слухача, актуалізацію його потенціалу, що раніше лишався не зайнятим.

У вищезгаданій концепції використовується **REAL-методика** викладання навчальних дисциплін. Аббревіатура REAL розшифровується як **relaxation** – стан найбільш сприятливий для сприйняття інформації, біоритм мозку становить 10 коливань за секунду; **action** – дія, активність під час навчання, необхідний процес у ході пізнання, біоритми мозку – 15–17 коливань за секунду, підвищується артеріальний тиск, енергопостачання тіла; **learning** – ефективне засвоєння інформації на основі комплексних впливів на мозок. Таким чином, REAL – методика, заснована на релаксаційно-активному викладанні, на природних і біоадекватних для слухачів умовах навчання: змінах активності й релаксації – природних біоритмів.

Методика навчає динамічному мисленню образами, використовуючи всі шість каналів сприйняття на рівнях [2]: вербальному, візуальному, аудіальному, кінестетичному, кінетичному, інтуїтивному, душевному, духовному. Традиційні педагогічні методи базуються, в основному, на сприйнятті інформації на слух і зір, залишаючи без навантаження інші сенсорні канали, тобто зони мозку [8].

Для ефективного навчання застосовують **спосіб занурення**: протягом одного тижня вивчаються один-два предмети з відповідним чергуванням лекцій, практичних, лабораторних, самостійних занять. За місяць інтенсивних 5-6 годинних щоденних занять можливе вивчення курсу англійської мови, що взмозі замінити одно-дворічні курси з двома-трьома парами на тиждень.

У роботі І. В. Смоквіної зазначається [7]: подача нової інформації відбувається найбільш адекватним для головного мозку чином за:

– одночасної подачі змісту, навчальної інформації, образів через підбір аналогій, метафор, використання символів, асоціацій. Біовідповідна методика передбачає **творчу взаємодію викладача й студента, обов'язкові проектні, дослідницькі завдання**.

Метафори – слова для характеристики різних сторін об'єкта, внаслідок чого відбувається збільшення його значеннєвої структури. Метафора відкриває шлях до глибинного пізнання, відображення предмету в образах на різних рівнях розуміння справжнього змісту досліджуваного явища [1].

Асоціативне мислення глибше логічного [7]. В асоціації виявляється синтез логічного й емоційного, досягається цілісність мислення. У результаті викладач активізує обидві півкулі головного мозку слухача, розвиває зорову, тактильну, креативну, духовну пам'яті, що робить сприйняття інформації цілісним, зрозумілішим, зручним для запам'ятовування.

Наприклад, варіант тесту на вміння оперувати правопівкульними можливостями мозку – **скласти природоузгоджені моделі до заданої інформації**, продемонструвати швидкість сприйняття інформації, логіку її обробки, виявити взаємозв'язки, знайти до них адекватну модель через асоціацію й метафору. У такий спосіб можна підвищувати мотивацію до навчання, підтримуючи позитивні емоції студентів стратегічними й тактичними цілями освіти. Правильно структурована та презентована інформація, навіть високої складності, сприймається легко, створює позитивний емоційний настрій, дає змогу зняти внутрішнє психологічне й фізіологічне напруження, що сприяє нормалізації нервових, соматичних, вегетативних функцій організму й природним чином оздоровлює організм, психіку. У процесі навчання за екологічною (біотехнологічною) методикою включаються життєво необхідні механізми природної нервово-гуморальної саморегуляції.

Багато мати до навчальних дисциплін біоадекватні підручники: яскраво оформлені книги, з образною подачею матеріалу. Навчальна інформація представляється бінарним способом: символічним і вербальним (пояснення до образу у вигляді навчального тексту). Пояснення дається у традиційній логічній послідовності. Графічна й схематична презентація матеріалу дають змогу підключити симультанні (одночасні) й сукцесивні (поетапні) можливості ока й мозку, що забезпечують надійний, повний доступ інформації у процесі пізнання.

Методика дозволяє працювати зі студентами на рівні творчості в умовах психологічного комфорту.

А. Н. Ніколаєва випробувала біоадекватну (екологічну, біотехнологічну) методику під час викладання економічних дисциплін [4]. Економіка, як навчальна дисципліна, формує раціональний тип мислення. За допомогою відеокомп'ютерної діагностики досліджували домінування однієї з півкуль головного мозку на основі різниці амплітуд коливальних процесів і їх ступеню погодженості (когерентності) між собою. До початку біоадекватних занять у 82 % студентів домінувала ліва півкуля. За підсумками річної роботи у рамках експерименту практично в усієї групи студентів відзначена **симетризація фазового портрету мозку**. Біотехнологічне навчання сприяло посиленню функцій

правої півкулі, стабілізації міжпівкульної взаємодії. Загальна успішність студентів за результатами підсумкової атестації збільшилась на 29,4 % і становила 79,3 %.

Висновки

Таким чином, у рамках ідеї ноосферної освіти, інноваційними технологіями навчання на основі екологічних (біотехнологічних) підходів, є можливість формувати цілісне мислення студентів завдяки спільній роботі обох півкуль головного мозку, тобто розвивати у слухачів не тільки логічно-дискурсивне, а й образно-інтуїтивного мислення при вирішенні різноманітних професійних і життєвих завдань. Екологічна освіта розкриває невичерпні резерви людського розуму, на відміну від 4%, що досягаються традиційними способами навчання.

Список літератури

1. *Клышко Ж. М.* Образ, символ, метафора при учении английского языка в школе / Ж. М. Клышко // Ноосферное образование – стратеги здоровья; сб. матер. XXVIII Межд. науч.-практ. обуч. конф. / под ред. Н. В. Масловой. – Севастополь : Изд-ль Кручинин Л. Ю., 2010. – С. 346–350.
2. *Кузнецова А.Ф.* Периодическая система законов образования – фундамент ноосферного образования / А. Ф. Кузнецова // Ноосферное образование – стратегия здоровья : сб. матер. XXVIII Межд. науч.-практ. обуч. конф / под ред. Н. В. Масловой. – Севастополь : Изд-ль Кручинин Л. Ю. 2010. – С. 160–167
3. *Маслова Н. В.* Система Всеобщих Законов Мира / Н. В. Маслова. – М., 2005. – 184 с.
4. *Николаева А. Н.* Ноосферная днновация в зкономическом образовании / А. Н. Николаева // Ноосферное образование – стратегия здоровья. сб. матер. XXVIII Межд. науч.-практ. обуч. конф. / под ред. Н. В. Масловой. – Севастополь : Изд-ль Кручинин Л. Ю., 2010. – С. 338–345.
5. Ноосферное образование – стратегия здоровья : сб. матер. XXVIII Межд науч.-практ. обуч. конф. / под ред. Н. А. Масловой. – Севастополь: Изд-ль Кручинин Л. Ю., 2010. – 520 с.
6. *Саєнко Т. В.* Вдосконалення якості екологічної підготовки студентів ВНЗ // Нові технології навчання: наук.-метод. збірник. – Київ-Вінниця: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2011. – № 69. – Ч. 1. – С. 241–245.
7. *Смоквица И. В.* Медико-психологические аспекты в работе преподавателя и воспитателя (биоритмь мозга) / И. В. Смоквица // Ноосферное образование – стратегия здоровья : сб. матер. XXVIII Межд науч.-практ. обуч. конф / под ред Н. В Масловой. – Севастополь : Изд-ль Кручинин Л. Ю., 2010. – С. 424–434.
8. *Таругіна З. Є.* Наукові основи освітніх інновацій в епоху переходу від індустріальних до нанотехнологій / З. Є. Таругіна // Вища освіта України. – 2011. – № 1. Дод. 1. – Тематичний випуск «Наука і вища освіта в Україні: міра взаємодії. – С. 349–356.

О. Осипенко

Иновационные технологии обучение в высшей школе

Рассмотрены подходы к формированию современных инновационных технологий подготовки в высшей школе и проанализирована эффективность и креативность действующей системы высшего технического образования.

Ключевые слова: экологическое образование, экологическая подготовка специалистов, технологическая образование в высшей школе.

O.Osipenko

Innovative teaching technologies in high school

The approaches to the formation of modern innovative technologies for training in high school are considered and the effectiveness and creativity of the current system of higher technical education are analyzed in the article.

Keywords: environmental education, environmental training, technological education in high school.